

Úvod	7
1 Součástky pro výkonovou elektroniku	9
1.1 Neřízené součástky	9
1.1.1 Diody pro průmyslové použití	9
1.2 Součástky s řízeným zapínáním.....	12
1.2.1 Triodový zpětně závěrný tyristor	12
1.2.2 Rychlé tyristory	17
1.2.3 Frekvenční tyristory	17
1.2.4 Tyristory typu GATT	17
1.2.5 Asymetrické tyristory	17
1.2.6 RCT - zpětně propustné tyristory	18
1.2.7 Fototyristory	18
1.2.8 Triak	18
1.3 Vypínatelné součástky	18
1.3.1 Bipolární tranzistor	18
1.3.2 Unipolární tranzistor	25
1.3.3 Bipolární tranzistory s izolovaným hradlem - IGBT	25
1.3.4 GTO tyristory	25
1.3.5 GCT (IGCT) tyristor	27
1.3.6 MCT tyristor	27
1.4 Konstrukční provedení součástek	27
1.5 Chlazení polovodičových součástek	29
1.6 Chladiče pro výkonové polovodičové součástky	30
1.6.1 Vzduchové chladiče	31
1.6.2 Tepelné trubice	31
1.6.3 Kapalinové chladiče	31
1.6.4 Speciální chladiče	31
2 Usměrňovače se síťovou komutací	32
2.1 Jednofázový jednopulzní usměrňovač	33
2.1.1 Jednofázový jednopulzní neřízený usměrňovač zatížený ohmickým odporem R	33
2.1.2 Jednofázový jednopulzní neřízený usměrňovač zatížený ohmickým odporem R a indukčností L	34
2.1.3 Jednofázový jednopulzní řízený (tyristorový) usměrňovač zatížený ohmickým odporem R , indukčností L a napětím U_i - aktivní zátěž	35
2.1.4 Jednofázový jednopulzní neřízený (diodový) usměrňovač s nulovou diodou zatížený ohmickým odporem R , indukčností L a napětím U_i - aktivní zátěž	39
2.2 Dvojpulzní uzlový usměrňovač	40
2.2.1 Dvojpulzní uzlový usměrňovač zatížený odporem R	40
2.2.2 Dvojpulzní uzlový usměrňovač zatížený odporem R a indukčností L	42
2.2.3 Dvojpulzní uzlový usměrňovač zatížený odporem R , indukčností L a napětím $U_i > 0$	45
2.2.4 Dvojpulzní uzlový usměrňovač zatížený odporem R , indukčností L a napětím $U_i < 0$. Invertorový chod.	46
2.2.5 Charakteristiky dvojpulzního uzlového usměrňovače	47
2.2.6 Příklady	49
2.3 Řidící obvody usměrňovače	49
2.4 Třípulzní třífázový uzlový usměrňovač	50
2.4.1 Charakteristiky třípulzního uzlového usměrňovače	54
2.4.2 Vliv rozptylové reaktance napájecího transformátoru na komutační úbytky napětí usměrňovače	55
2.5 Šestipulzní uzlový usměrňovač	59
2.6 Třífázový můstkový usměrňovač	60
2.6.1 Třífázový můstek s pasivní zátěží	64
2.6.2 Třífázový můstek s aktivní zátěží	68
2.6.3 Vliv rozptylové reaktance napájecího transformátoru na komutační úbytky třífázového můstkového usměrňovače	72
2.6.4 Charakteristiky třífázového můstkového usměrňovače	73
2.6.5 Polořízený třífázový můstek	74
2.6.6 Návrh třífázového můstku	76
2.6.7 Příklady	78
2.7 Jednofázový můstkový usměrňovač	79
2.7.1 Jednofázový můstkový usměrňovač s nulovou diodou	81

2.7.2	Polořízený jednofázový můstkový usměrňovač.....	82
2.8	Zapojení více usměrňovačů	85
2.8.1	Dvanáctipulzní sériové zapojení třífázových můstkových usměrňovačů	85
2.9	Reversační usměrňovač.....	85
2.10	Přehled převodů usměrňovačů a jejich nároků na zdánlivý výkon transformátoru	87
2.10.1	Hledisko napěťového namáhání součástek.	88
2.10.2	Hledisko proudového namáhání součástek.	88
2.10.3	Hledisko nároků usměrňovače na zdánlivý výkon transformátoru	88
3	Dimenzování polovodičových součástek	89
3.1	Napěťové dimenzování	89
3.2	Proudové dimenzování	90
3.2.1	Trvalé zatížení	91
3.2.2	Opakování krátkodobé zatížení	92
3.2.3	Jednorázové krátkodobé zatížení	92
3.2.4	Impulzní zatížení.....	93
3.3	Paralelní řazení výkonových polovodičových součástek	93
3.3.1	Opatření pro zlepšení dělení proudu	94
3.3.2	Dimenzování při paralelním řazení	95
3.3.3	Dimenzování n + 1.....	95
3.4	Sériové řazení diod a tyristorů	95
3.4.1	Připojení paralelních odporů R_p	96
3.4.2	Připojení paralelních R-C obvodů	96
3.4.3	Použití BOD diod	97
4	Střídavé měniče napětí.....	98
4.1	Jednofázový střídavý měnič napětí	98
4.1.1	Odporná zátěž	98
4.1.2	Induktivní zátěž	99
4.1.3	Zátěž RL	100
4.2	Třífázový plně řízený střídavý měnič napětí	102
4.2.1	Odporná zátěž	102
4.2.2	Čistě induktivní zatížení při spojení zátěže do hvězdy	105
4.2.3	Zatížení diodovým usměrňovačem.....	106
4.2.4	Časové průběhy napětí na zátěži a proudu zátěži třífázového měniče napětí	107
5	Stejnosměrné měniče napětí	111
5.1	Základní princip činnosti stejnosměrného měniče napětí	111
5.1.1	Stejnosměrný měnič s čistě odpornou zátěží	111
5.1.2	Stejnosměrný měnič napětí s R-L zátěží.....	112
5.1.3	Stejnosměrný měnič napětí s aktivní zátěží	114
5.1.4	Stejnosměrný měnič napětí pro zvyšování napětí	117
5.1.5	Rízení odporu spínačem S	119
5.2	Způsoby řízení stejnosměrných měničů napětí	120
5.2.1	Rízení s konstantní spínací frekvencí.....	121
5.2.2	Rízení s konstantní dobou sepnutí	121
5.2.3	Rízení při konstantním zvlnění	121
5.3	Realizace spínače pomocí polovodičových součástek	121
5.3.1	Spínač S pomocí vypínatelné součástky	122
5.3.2	Vypínatelná součástka s odlehčovací sítí - snubberem	122
5.3.3	Vypínatelná součástka s rezonančním obvodem	122
5.3.4	Tyristor s komutačním obvodem.....	125
5.3.5	Vícefázové stejnosměrné měniče napětí	129
5.3.6	Vicekvadrantové stejnosměrné měniče napětí	130
6	Střídače a usměrňovače s šířkově pulzní modulací	131
6.1	Napěťové střídače	132
6.1.1	Jednofázový napěťový střídač.....	132
6.1.2	Třífázový napěťový střídač.	135
6.1.3	Komutační obvody napěťových střídačů	140
6.2	Proudové střídače	142
6.2.1	Jednofázový proudový střídač se závislou komutací	142
6.2.2	Třífázový proudový střídač se závislou komutací	143
6.3	Střídače pro velké výkony	144

6.3.1	Víceúrovňové střídače	144
6.3.2	Napájení vícevinutových motorů ze sériově zapojených střídačů	146
6.4	Porovnání vlastností napěťového a proudového střídače	146
6.4.1	Napěťové střídače	147
6.4.2	Proudové střídače	147
6.5	Rezonanční střídače	147
6.5.1	Rezonanční jednofázový střídač se sériovým rezonančním obvodem	148
6.5.2	Rezonanční jednofázový střídač s paralelním rezonančním obvodem	150
6.6	Usměrňovače s šířkově pulzní modulací	150
6.6.1	Proudové usměrňovače s šířkově pulzní modulací	151
6.6.2	Napěťové usměrňovače s šířkově pulzní modulací	155
6.6.3	Dualita proudového a napěťového usměrňovače s šířkově pulzní modulací	158
6.7	Příklady	160
7	Měniče frekvence	162
7.1	Přímé měniče frekvence	162
7.1.1	Základní princip	162
7.1.2	Způsoby řízení přímých měničů frekvence	164
7.1.3	Třífázové přímé měniče frekvence	166
7.2	Nepřímé měniče kmitočtu	167
7.2.1	Měniče frekvence s napěťovým meziobvodem	168
7.2.2	Měniče frekvence se stejnosměrným proudovým meziobvodem	169
8	Maticové měniče	170
8.1	Základní princip	170
8.2	Metody šířkově pulzní modulace maticového měniče	172
8.2.1	Nepřímá modulace prostorového vektoru	173
8.2.2	Modulace prostorového vektoru na straně střídače	175
8.2.3	Modulace prostorového vektoru na straně usměrňovače	179
8.2.4	Nepřímá modulace pro celý maticový měnič	183
8.3	Komparační a kompenzační modulační strategie	187
8.3.1	Aktivní kombinace (A)	187
8.3.2	Proporcionální komparace	188
8.3.3	Integrální kompenzace	188
8.3.4	Proporcionálně integrální kompenzace	189
8.3.5	Kompenzační algoritmus s negativní zpětnou vazbou řídícího systému	189
9	Elektromagnetická kompatibilita	190
9.1	Zpětné účinky polovodičových měničů na střídavou napájecí síť	190
9.1.1	Činná a jalová složka příkonu usměrňovače	191
9.1.2	Činná a jalová složka proudu střídavého měniče napětí	194
9.1.3	Kompenzace jalového výkonu měniče	194
9.1.4	Vyšší harmonické proudu a deformace křivky napětí	198
9.1.5	Filtrace vyšších harmonických	200
9.1.6	Filtracně - kompenzační zařízení	202
9.2	Aktivní filtry	202
9.2.1	Paralelní aktivní filtr	203
9.2.2	Sériový aktivní filtr	204
9.2.3	Hybridní aktivní filtry	205
9.2.4	Metody řízení aktivních filtrů	207
9.3	Zpětné účinky polovodičových měničů na stejnosměrnou napájecí síť	211
9.4	Účinky polovodičových měničů na napájené zařízení	212
9.4.1	Vliv napájení z řízeného usměrňovače na stejnosměrný motor	212
9.4.2	Vliv napájení z napěťového střídače na střídavý motor	213
9.4.3	Vliv napájení z proudového střídače na střídavý motor	213
9.5	Účinky polovodičových měničů na ostatní zařízení v blízkosti měničů	213
9.6	Některé další zpětné vlivy polovodičových měničů	215
9.6.1	Vliv impulzního odběru	215
9.6.2	Vliv subharmonických proudu	215
10	Poruchové stavy měničů, ochrany, jištění	217
10.1	Nadproudová ochrana	217
10.1.1	Typy nadproudových ochran polovodičových součástek	217
10.1.2	Umístění nadproudové ochrany ve schématu	218

10.1.3	Nadproudové jištění vypínatelných součástek	220
10.1.4	Nadproudové jištění paralelně řazených součástek	221
10.1.5	Nadproudové jištění sériově řazených součástek	221
10.2	Přepěťová ochrana	221
10.2.1	Ochrana proti přepětí ze střídavé strany	221
10.2.2	Ochrana proti přepětí ve vlastním usměrňovači	223
10.2.3	Ochrana proti přepětí ze stejnosměrné strany	224
Literatura		225